

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v právnej veci žalobcu: **Ing. A.. Š., D., B.**, IČO: X., zast. K. & A., s. r. o., so sídlom Ulica sv. Vincenta 2, 821 03 B., IČO: X., proti žalovanému: **A. - S. P., a. s., D., X. B.**, IČO: X., o zaplatenie 9 958,18 eur (300 000.- Sk) s prísl. vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn: 60Cb 23/1997, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 1Obo/170/2010-221 zo dňa 19. apríla 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.:1Obo/170/2010-221 z 19.apríla 2011 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Zo spisového materiálu Krajského súdu v Bratislave vyplýva táto chronológia sporu v právnej veci žalobcu Ing. A.. Š., IČO: X., D., B., proti žalovanému: A. - S. P., a. s., IČO: X., D., B., o zaplatenie 9 958,18.- eur (300 000.-Sk) s príslušenstvom:

- Prvé rozhodnutie v predmetnej veci bolo vydané Krajským súdom v Bratislave pod č. k.: 60Cb 23/1997-112 dňa 07. apríla 2005, ktorým súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 300 000.- Sk s 22 % úrokom z omeškania od 18. februára 1995 do zaplatenia , ako aj nahradiť žalobcovi trovy konania. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že súd z vykonaného dokazovania vyvodil záver o tom, že poisťná udalosť nastala, právny základ na poisťné plnenie je daný, čo preukazuje vyšetrovací spis ČVS: VP-2586/1994 (č. 1. 112).

- Proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie (č. I. 114), v ktorom namietal výšku nároku, ktorú súd prvého stupňa odvodil zo znaleckého posudku č. O4/1996 vypracovaného dňa 15. augusta 1996 znalcom Ing. L. R.. Žalovaný počas konania namietal, že žalobca vierohodne nepreukázal odcudzenie peňažných prostriedkov, pričom aj znalec v znaleckom posudku konštatoval nedostatky v účtovných dokladoch žalobcu. Žalovaný mal zato, že požadovaný nárok žalobcu na plnenie v zmysle uzatvorenej poisťovnej zmluvy a zmluvných dojednaní účtovne preukázaný nebol.
- Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol o odvolaní žalovaného rozsudkom č. k.: 2Obo 337/2005-136 dňa 08. marca 2006 tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 07. apríla 2005, č. k.: 60Cb 23/1997-112 v spojení s doplňujúcim rozsudkom zo 07. apríla 2005, č. k.: 60Cb 23/1997-113 zmenil a žalobu žalobcu zamietol. Zároveň uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že v spise nie je doklad o tom, že žalobca si povinnosti vyplývajúce mu z poisťovnej zmluvy č. 746-566-695/15, vložka č. 4 bod D písm. b) a c) splnil. Ďalej odvolací súd uviedol, že obsah znaleckého posudku ako celok je dôkazom nevedenia riadneho účtovníctva, problémov znalca získať od žalobcu akékoľvek účtovné doklady, aj nie hodnoverné, na základe ktorých by mohol urobiť rekonštrukciu účtovníctva tak, aby dospel k nejakému výsledku. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobca nepredložil hodnoverný doklad o tom, že pri nahlásenej poisťovnej udalosti došlo k odcudzeniu finančných prostriedkov, pretože žalobca v zmysle poisťovných podmienok neprizval poisťiteľa k vykonaniu obhliadky, nevykonal inventúru po poisťovnej udalosti, ktorej termín mal ohlásiť žalovanému.
- Žalobca podal proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 2Obo 337/2005 z 08. marca 2006 dovolanie. Namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a navrhol, aby ho dovolací súd zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Následok porušenia zmluvnej prevzatej povinnosti nemôže mať za následok nevzniknutie nároku na poistné plnenie. Tento nárok poistenému vzniká v zmysle kogentných zákonných ustanovení, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená, pričom právny predpis nespája zánik takéhoto nároku s porušením povinností zo strany poisteného. V tejto súvislosti t. j. s porušením povinností poisteného pozná zákon iba oprávnenie poisťovne primerane znížiť poistné plnenie a právo odmietnuť poistné

plnenie v prípadoch špecifikovaných v § 802 OZ. Vznik poistnej udalosti bol preukázaný, sporná bola iba výška poistného plnenia, ktorá bola preukázaná výpoveďou žalobcu, svedkyne D., znaleckým posudkom a dokladmi predloženými žalobcom.

- Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací uznesením z 30. novembra 2009, č. k.: 1ObdoV 62/2007-171 rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd došiel predčasne k záveru, že žalobca nepredložil hodnoverný doklad o tom, že pri nahlásenej poistnej udalosti došlo k odcudzeniu finančných prostriedkov. Odvolací súd vychádzal zo znaleckého posudku a názoru, že žalobca v zmysle poistných podmienok neprizval poistiteľa k vykonaniu obhliadky a nevykonal inventúru poistnej udalosti, ktorej termín mal oznámiť žalovanému. Tento záver považoval dovolací súd za predčasný, keďže nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Dovolací súd vyslovil názor, že v predmetnej veci vznik poistnej udalosti sporný nie je. Ak by žalobca porušil povinnosti uvedené odvolacím súdom, mohlo by to podľa poistnej zmluvy viesť ku zníženiu poistného plnenia. Ak však táto otázka nebola upravená priamo v poistnej zmluve, takýto postup by vyplýval z § 799 ods. 3 OZ.
- Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 07. októbra 2010, č. k.: 60Cb 23/1997-200 vo veci znova rozhodol a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 9 958,18 eur spolu s 22 % úrokom z omeškania od 15. februára 1995 do zaplatenia a uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania.
- Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný (č.l.206) a uviedol, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je v rozpore s uznesením dovolacieho súdu, pričom prvostupňový súd nevykonal žiadne dokazovanie ohľadom odstránenia rozporov znaleckého posudku.
- Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací rozhodol o odvolaní žalovaného rozsudkom z 19. apríla 2011, č. k.: 1Obo/170/2010-221 tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 07.októbra 2010, č. k.: 60Cb 23/1997-200 zmenil a žalobu zamietol. Žalobcu zaviazal na zaplatenie trov konania žalovanému. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že napadnutý rozsudok prvého stupňa vychádzal z právneho názoru dovolacieho súdu. Pripomenul, že zrušený rozsudok prvostupňového súdu bol pre žalobcu pozitívny, kdežto zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu bol pre žalobcu

negatívny. Ani jeden z týchto rozsudkov nevyhovoval dovolaciemu súdu. Názor, že bolo treba opakovať dokazovanie odvolacím súdom (§ 213 ods. 2 O. s. p.) nie je v súlade so zákonom. Dokazovanie bolo správne vykonané, ale nesprávne súdom prvého stupňa vyhodnotené. Preto nie je dôvod na opakovanie dokazovania pri zmene rozsudku. Odvolací súd vyslovil nesúhlas s názorom dovolacieho súdu, že náhradu škody z poistnej udalosti bolo možné iba znížiť (§ 798 OZ). Odvolací súd následne vyslovil záver, že žalobca v ničom neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal tvrdené skutočnosti a nič na tom nezmenilo ani zrušujúce uznesenie dovolacieho súdu a preto žalovanému nevznikla povinnosť plniť. Odvolací súd z týchto dôvodov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu žalobcu zamietol.

- Žalobca podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie z týchto dôvodov: napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je v rozpore s predchádzajúcim právnym záverom vysloveným dovolacím súdom v tejto veci, prvostupňový súd sa v súlade s názorom dovolacieho súdu vysporiadal s vytýkanými nedostatkami a doplnil dokazovanie o svedeckú výpoveď žalobcu, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nielen nesprávny, ale aj nespravodlivý. Nedostatky, ktoré znalec pri vypracovaní znaleckého posudku zistil v evidencii nemali vplyv na závery znalca o výške škody spôsobenej poistnou udalosťou. Z troch rôznych zdrojov (peňažného denníka, pokladničnej knihy a znaleckej rekonštrukcie) znalec zistil 3 sumy pokladničnej hotovosti, ktorá sa v čase poistnej udalosti nachádzala v trezore žalobcu. Uvedené sumy sa líšia iba minimálne (cca. 2 %) a každá z nich presahuje maximálne dohodnutú výšku poistného plnenia. Zo znaleckého posudku vyplýva, že „účtovne mali byť v pokladni V. V. F., uložené v trezore peniaze v sume 339 911,60 Sk. Nedostatky zistené znalcom nebránili znalcovi vo vyčíslení sumy, ktorá sa v čase poistnej udalosti nachádzala v trezore a v zodpovedaní otázok položených súdom. Vznik škody a jej výška bola preukázaná aj svedeckou výpoveďou p. D. a žalobcom. Vo veci neboli pojmovo dané podmienky pre zníženie poistného plnenia podľa § 798 a § 799 ods. 3 OZ a takýto postup žalovaný voči žalobcovi ani neuplatnil. Prvostupňové súdy (zakaždým obsadené inými sudcami) dospeli k zhodnému záveru o dôvodnosti nároku žalobcu. Odvolací súd zistenie skutkového stavu ani nespochyboval. Jediným dôvodom pre zamietnutie žaloby odvolacím súdom je porušenie povinností žalobcu. Takýto záver nemá oporu v poistnej zmluve ani v platnom právnom poriadku. Názor odvolacieho súdu, že v dôsledku tvrdených nedostatkov vo vedení účtovníctva

“nebolo možné určiť finančnú hotovosť, ktorá sa nachádzala v trezore“, je v rozpore s tvrdením odvolacieho súdu, že odvolací súd nespochybňuje skutkové závery prvostupňového súdu. Žalobca má zato, že pokiaľ by pre nedostatky vo vedení účtovníctva nebolo možné výšku hotovosti zistiť, znalec by na otázky súdu nevedel odpovedať. Žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel.

- Žalovaný sa písomne vyjadril k dovolaniu žalobcu a vo svojom vyjadrení uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne a zákonné. Odvolací senát správne právne odôvodnil svoje rozhodnutie a správne poukázal na nezákonnosť rozhodnutia dovolacieho súdu. Opätovne žalovaný poukázal na nedostatočné vedenie účtovných dokladov zo strany žalobcu, záver znaleckého posudku znalca, že „účtovne mali byť v pokladni žalobcu, uloženéj v trezore peniaze v sume 339 911.-Sk. Či sa v trezore v čase krádeže v skutočnosti nachádzali, neviem potvrdiť“. Žalovaný má zato, že žalobca nikdy nepreukázal, že odcudzená hotovosť sa v trezore v čase odcudzenia nachádzala. Preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol.

2.) Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej jednomesačnej lehote (napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu sa stalo právoplatným 12. mája 2011 a žalobca podal dovolanie osobne na súde prvého stupňa dňa 10. júna 2011), bolo podané osobou oprávnenou, pričom toto dovolanie má náležitosti vyžadované ust. § 241 ods. 1 a 2 O. s. p. a prípustnosť dovolania je daná podľa ust. § 238 ods. 1, 2 O. s. p., pristúpil k preskúmaniu rozhodnutia odvolacieho súdu podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 243a ods. 1 O. s. p. a následne dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Ako vyplýva z dokazovania na súde prvého stupňa, čo nespochybnil ani odvolací súd a čo vo svojom rozhodnutí už aj konštatoval dovolací súd, k poistnej udalosti v priestoroch žalobcu dňa 22. septembra 1994 v čase od 2.30 hod. do 6.00 hod došlo (vlámanie neznámym páchatelom do priestorov kancelárie v prevádzkarni žalobcu V. F.), pri ktorom došlo k odcudzeniu z trezora hotovosti 378 200.- Sk, 252 kusov stravných lístkov a fotoaparátu zn. Carena. Žalobca vyčíslil celkovú škodu spôsobenú vlámaním na čiastku 393 350.- Sk.

Túto skutočnosť nespochybnil ani žalovaný.

Spornou zostala výška škody uplatnená žalobcom t. j. 300 000.- Sk, ktorú si žalobca voči žalovanému uplatnil na základe uzatvorenej poisťovnej zmluvy č. 746-566-695/15 účinnej od 27. marca 1993 (vločka č. 4). – poisťovanie pre prípad odcudzenia vecí. Poisťovanie v zmysle poisťovnej zmluvy – vločky č. 4 sa vzťahovalo len na veci, ktoré sa nachádzajú na adrese F., B., pričom bola dohodnutá poisťovná suma za pokladničnú hotovosť v trezore na 300 000.- Sk.

V rozhodnutí dovolacieho súdu z 30. novembra 2009, sp. zn.: 1ObdoV 62/2007 dovolací súd poukázal na ust. § 213 O. s. p., ktoré bolo zo strany odvolacieho súdu porušené, keďže odvolací súd, ktorý dospel k názoru, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu nezopakoval sám. Dovolací súd tiež konštatoval, že názor odvolacieho súdu, že žalobca nesplnil uvedené povinnosti z poisťovnej zmluvy nebol jediným dôvodom pre zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa (zamietnutie žaloby), ale uviedol aj skutkový dôvod, že poisťovná suma v čase poisťovnej udalosti sa v trezore nenachádzala.

Súd prvého stupňa doplnil dokazovanie v naznačenom smere uvedenom v rozhodnutí dovolacieho súdu z 30. novembra 2009, sp. zn.: 1ObdoV 62/2007, odvolací súd opätovne nepostupoval podľa ust. § 213 O. s. p., pričom nevykonával žiadne dôkazy smerujúce k podpore jeho tvrdenia, že žalobca v ničom neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal tvrdené skutočnosti, pričom je nesporné, že k poisťovnej udalosti došlo. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nie je možné vyvodit', aké skutočnosti mal žalobca na preukázanie svojich tvrdení preukázať resp. ktoré nepreukázal podľa názoru odvolacieho súdu. Či nepreukázal vznik poisťovnej udalosti ako takej, alebo len výšku finančných prostriedkov, ktoré mu mali byť odcudzené, pretože z rozhodnutia odvolacieho súdu takýto záver nevyplýva. Tento len konštatoval neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu, ktoré odvolací súd ničím konkrétnym neodôvodnil. Poukazovanie na znalecký posudok súdneho znalca Ing. L. R. bez ďalšieho, za takýto dôkaz nemožno považovať. Odvolací súd sa nezaoberal svedeckou výpoveďou prevádzkarky prevádzky V. V. F., nevyhodnotil ju, či kladne resp. negatívne. Rovnako nepoukázal na zákonné ustanovenia (Občiansky zákonník), alebo zmluvné dojednania,

ktoré ho viedli k názoru, že porušenie vedenia účtovníctva žalobcom so sebou spája následok – nemožnosť žalovaného zaviazat' na poistné plnenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle ust. § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, keďže jeho skutkové závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Bude preto úlohou odvolacieho súdu, aby postupoval v naznačenom smere, t. j. vykonal dokazovanie týkajúce sa výšky poistného plnenia, vedenia účtovníctva žalobcom či má vplyv na výšku poistného plnenia a to vo vzťahu k poistnej zmluve uzatvorenej medzi účastníkmi konania resp. k Občianskemu zákonníku a vo veci znova rozhodol a to aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Podľa ust. § 243d ods. 1 O. s. p. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný.

Dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal toto uznesenie hlasovaním a to pomerom hlasov 5:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 29. novembra 2012

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.